

Begeren is vooruitzien

Boven Frankrijk, 13 januari, 9.47 uur

Het is toch fantastisch dat er vier miljard jaar geleden door een chemische reactie een ingewikkeld molecuul ontstond dat zichzelf met behulp van andere, minder ingewikkelde moleculen spontaan kon reproduceren, en dat sommige kopieën van dat molecuul beter hulpstoffen konden aantrekken dan andere, zodat het leek of ze strijd voerden, en dat van al die reproducerende vormen er één is geweest die het blinde reproductiegevecht won, en dat de kopieën van dit molecuul de wereld letterlijk wisten te veroveren en dat mutaties van deze kopieën op hun beurt weer met elkaar strijd gingen leveren om hulpstoffen, en dat reproducties van dit ingewikkelde molecuul steeds ingewikkelder werden, zo ingewikkeld dat kopieën niet meer na enkele uren uiteenvielen, maar een systeem ontwikkelden om eiwitten te maken die allerhande machinerie in werking konden zetten (membranen, weefsel), en dat we dit levensvormpje Luca noemen, ofwel onze *Last Universal Common Ancestor*, omdat ook de nazaten van Luca in een immens gevecht verzeild raakten, ook wel de Viermiljardjarige Oorlog genoemd, en dat de kleinkleinkleinkinderen van Luca elkaar gingen opeten en zich tegen elkaar gingen wapenen, en afzonderlijk cellen gingen vormen, en dat cellen gingen klonteren, en dat er nog ingewikkelder systemen werden ontwikkeld om de reproduceerbaarheid te vergroten (seks) en nog meedogenlozer manieren van aanval en zelfverdediging, en dat er uit de reproduceerbare moleculen soorten organismen van meerdere cellen ontstonden, die maar bleven strijd voeren en muteren en zich ontwikkelen, en dat heden ten dage ongeveer vijf miljoen verschillende soorten de strijd hebben overleefd en dat er inmiddels

ongeveer zes miljard overlevingsmachines zijn van de soort ‘mens’, waarvan elk individu ongeveer honderd biljoen cellen bevat met een kopie van het reproduceerbare molecuul, en dat één van die zakjes met honderd biljoen cellen jou nu vriendelijk groet, je meer dan het allerbeste wenst, en zeker geen strijd met je wil voeren.

Een verhaaltje dat Thijm me onlangs vertelde.
Er ligt een vogel te creperen in een vrieskoud weiland.
Een man loopt langs en hoort de vogel.
Jij overleeft de nacht niet, denkt de man,
kijkend naar het zielige bundeltje verlepte veren.
Dan ziet de man een dampende koeienvlaai
en hij duwt het verkleumde beestje in de warme stront.
Zo lukt het je misschien de nacht door te komen, denkt de man,
en hij loopt door.
Een halfuur later komt er een andere man voorbijgelopen.
Hij hoort de opgewarmde vogel uitgelaten kwetteren.
Wie heeft jou hierin gedrukt, denkt de andere man,
waarna hij zich voorover bukt om de vogel naast de vlaai
te zetten. Voor de eerste zonnestrallen hem kunnen verwarmen,
sterft de vogel van kou en uitputting.
Ergo: zij die je in de stront duwen
hebben niet altijd het slechtste met je voor,
zij die je uit de stront trekken doen niet automatisch het goede,
en zij die in de stront zitten moeten vooral niet te luid kwetteren.
Oké. Ik heb vijf jaar niet naar je gekwetterd
en daar schaam ik me voor.
Waarom ik je al die tijd niet heb geschreven weet ik werkelijk niet.
Ik dacht vijf jaar geleden: ik schrijf je binnen een week.
Toen mijn brief aan jou bleef liggen dacht ik:
nee, ik post hem binnen een maand. Weer bleef de brief liggen.
Na een paar kwartalen werd die brief aan jou niet iets
waarop ik me als vanouds verheugde,
maar een korte stoot twee-twintig op mijn hersens.
Als een geboortekaartje dat steeds opduikt

of een belastingaangifte die almaar nog moet worden ingevuld.
Na je een aantal jaren niet te hebben geschreven
berustte ik erin: die aangifte vul ik waarschijnlijk niet meer in,
die baby zie ik wel als hij volwassen is,
die brief zal ik niet afschrijven.

Er gebeurde in de tussentijd erg veel. Ik ben talloze malen
in de stront terechtgekomen en er evenzovele keren
weer uit gekrabbeld. Ik heb gekleumd en gekwetterd.
Ik heb op mijn beurt mensen met poep besmeurd
of ze er edelmoedig van verschoond,
maar dit alles zonder het met jou te delen.

En dat is wat ik niet begrijp.

Want er is uiteindelijk niets wat mij zoveel vreugde heeft gegeven
als jou te schrijven. Nooit voelde ik me een vollediger mens
of was ik zo'n fervent fan van mezelf
als op de momenten dat ik jou over mijn leven vertelde.

Laat me het goedmaken.

Ik wil je de komende dagen vertellen over de afgelopen vijf jaar,
een tragivrolijke potpourri *high 'n lowlights*
van de dingen die ik had moeten & willen & kunnen schrijven.

Een van de ergste dingen die ik je bijvoorbeeld
had kunnen schrijven is dat ik,
na een onnoemlijke stroom tegenslagen,
de laatste tijd 'gelukkig' ben

(ik kan het bijna niet zonder aanhalingstekens schrijven).

Allemachtig, ik ben gelukkig: hoe is het mogelijk
dat ik zo diep ben gezonken?

Natuurlijk, zodra iemand de woorden 'schrijver' en 'gelukkig'
met elkaar in verband brengt,

begint het randvolk om het hardst te roepen
dat schrijvers niet gelukkig kunnen zijn.

Geluk is geen goede compost voor een vruchtbaar schrijverschap,
hoewel je als schrijver de zoektocht naar geluk

(in navolging van Socrates) altijd het hoofdthema van je werk
dient te maken. Gelukkig *ben* je niet, gelukkig *wil* je *worden*.

Pas na een leven van hard werken en gemene ontberingen

gloort aan de einder goddank het adagium
'en ze leefden nog lang & gelukkig.'
Desalniettemin heb ik nu al alle redenen
om mezelf gelukkig te noemen. Ten eerste ben ik opgeruimd
en uitermate vrolijk en menslievend
(en op momenten dat ik dat niet ben kan ik mooi munt slaan uit
mijn misantropie). Daarnaast heeft mijn vriendin
niet alleen een buitengewoon oogstrelende schoonheid,
maar is haar geestesleven al evenzeer inspirerend
en is zij als arts maatschappelijk gezien
een ware steun voor het welzijn van de gehele mensheid.
Vervolgens heb ik de doelen die ik mijzelf stelde allemaal bereikt
(ofwel, ik ben intens tevreden over de roman
die ik inmiddels heb geschreven, en over de omzet
van mijn scriptbedrijf). Van de revenuen van mijn werk
kan ik zoveel leven als ik maar wil.
Ook ben ik op het ongezonde af gezond. Ik woon zeer truttig
in een rustige, maar zeker niet truttige buurt.
Ik heb een niet aanstellerig aantal
goede tot zeer goede vrienden.
Ik onderhoud echt een ongeloofwaardig goede relatie
met mijn zusje en vader.
De enige werkelijk grote aanval op mijn geluksgevoel
is de dood van mijn moeder geweest, maar zij had de kracht
om op een weloverwogen, ja zelfs mooie manier te sterven.
Mijn initialen, kortom: G.E.L.U.K.
Toch neem ik de woorden 'ik ben gelukkig' niet luidop in de mond,
want op het moment dat ik dat doe, blij ik uit diezelfde mond
maagepileptisch te meuren, dondert mijn vriendin van de trap
en kan zij alleen nog maar kwijlen,
raak ik verslaafd aan debiliserende spelletjes op tv,
wil niemand mijn toekomstige boeken meer lezen
of scripts afnemen, waardoor ik mijn hypotheek
niet meer kan betalen en in een doos moet gaan wonen.
In de harde werkelijkheid wordt men later namelijk
helemaal niet gelukkig, maar oud, aftands,

dement, arm, impotent en verramsjt.
Wie ver voor het 'en ze leefden nog lang & gelukkig'
een voorschot neemt (door zich bijvoorbeeld
openlijk gelukkig te voelen & te noemen)
neemt een groot risico. Niets zo broos als geluk.
Niets zo wreed als het besef dat er aan geluk,
in tegenstelling tot de christelijke definitie van het begrip,
een houdbaarheidsdatum zit.
Mijn houdbaarheidsdatum van geluk
is na pak 'm beet een uur of vier verstreken,
de tijd van een paar goede hoofdstukken uit een boek,
een lunch met vrienden, een nacht met Samarinde,
een tot reflectie stemmende vliegreis, een brief aan jou.

Amsterdam, vanmorgen vroeg

Het duurde lang voor een stoplicht op groen sprong.
In mijn achteruitkijkspiegel zag ik Samarinde zitten
achter het stuur van haar stokoude bmw.
Ze zwaaide naar me. Onze karavaan was op weg naar Schiphol
en hier stonden we aan het einde van de nacht
in een verlaten landschap te wachten
tot we verder mochten trekken.
Zonder dat daar aanleiding voor was trapte ik mijn rempedaal in,
terwijl ik in mijn spiegel bleef kijken. In de rode gloed
werd Samarinde nog mooier. Ik liet het pedaal los
en de gloed verdween. Weer trapte ik de rem in.
Een warme glans op Samarindes witte tanden.
Haar glimlach vaag als het schilderij *Extase* van Mathijs Maris.
Er is een Japanse uitdrukking die *mukushoh* luidt,
lachen met de ogen (heeft Samarinde me verteld).
Samarinde *mukushohde* naar mij.
Naast Samarinde zat Meija, die zich even vooroverboog
om iets uit het dashboard te pakken.
Ook zij kwam in mijn fantasmagorische gloed te zitten.
Meija lachte naar me, niet met haar modellenlach,
maar puur en oprecht. Ik dacht: *in remlicht is ieder meisje mooi.*

En daarna dacht ik, van mijn hand een vuist makend:
wat een geweldige openingszin voor een roman
die ik waarschijnlijk nooit zal schrijven.

In remlicht is ieder meisje mooi.
Over Samarinde heb ik je nog niet eerder geschreven.
Dat alles anders was, en dat kwam door haar.
Ik ruimde voor het eerst in acht jaar mijn kamer op,
en dat kwam door haar. Ik deed al mijn andere vrouwen
zonder al te veel emotie de deur uit
en ik zat uren op mijn balkon te genieten van de zwoele kou,
de voornachtgeluiden en de overweldigende geur van verliefdheid
in mijn kleren, en dat kwam door haar.
Ik haalde roti (wat ik nog nooit had gedaan),
die voortreffelijk smaakte, en dat kwam door haar.
Ik dacht aan haar, en dat kwam door haar. Ik moest zuchten
wanneer ik aan haar dacht, ik zeg het gewoon eerlijk.
De geur van brandend kachelhout in de straten was zij,
de muziek uit mijn speakers zij, de gloed van het roze avondlicht
boven de stad zij, mijn hoofdkussen voor eeuwig zij.
Het was tijdens haar eerste nachtdienst begonnen,
deze oerknalverliefdheid, die gevoed werd door de schaarse keren
dat ze thee bij me kwam drinken in mijn portiersaquarium,
door dat moment waarop we zonder al te veel aanleiding
arm in arm naar de nachtkeuken liepen
en ik bij de gang naar de röntgenafdeling
een enorm virtueel spandoek zag hangen met de tekst:
JE MOET JE NU NAAR HAAR TOE BUIGEN
EN MET JE TONG HAAR MOND VERKRACHTEN
– waarop ik natuurlijk niets deed.
Want het domme was goddomme dat ik maandenlang niets,
echt niets durfde te ondernemen. Ik wist niet wat me bezielde,
ik dacht aan haar, ik vertelde lyrisch over haar aan Monk & Thijm,
aan wildvreemden, aan de caissière van de Dagmarkt
aan de Biltstraat die inmiddels is omgedoopt tot Super de Boer,
en omdat begeren vooruitzien is, fietste, liep, kroop, vloog,

zweefde, huppelde, skippybalde, radslagde en zwalkte ik langs dan weer café De Wingerd en dan weer het ziekenhuis om haar te zien, en godbetert dat ik desondanks *nada rien nothing* had bedacht.

En met bedenken bedoel ik lange brieven schrijven, onverwacht maar wel strategisch langskomen met een ernstig letsel of een stekend buikgezwel, haar naam op mijn voorhoofd tatoeëren, me in een tochtige kerk voor een vervallen altaar op het koude plaveisel storten om haar mee uit eten te vragen (hè ja, romantisch...), haar aan haar haren mee naar een kroeg slepen en stomdronken voeren, zelf ook medicijnen gaan studeren en dan samen een ziekenhuis oprichten waar alleen zij en ik behandeld mochten worden, dat soort dingen. Ik bedoel: zij was een vrouw uit de buitencategorie, een dokteres nota bene die zich verwaardigde om te gaan met een bebrild schrijvertje, type Eeuwige Nachtportier. Na een vreselijke bloednacht in het ziekenhuis zoenden we heel minilillistondig, eindelijk, bij haar in de straat, zachtjes zodat niemand het kon horen, nog zachter Giph, en vooral niet van je fiets vandaan Giph, en nee, ik heb geen thee (te stoer om te zeggen: meisjesdokter, jeruiktzoetjebentzozacht), kom Giph, naar verderop in de straat, weer zoenen, mijn hand op haar trui, ik weet niet wat ik nu moet doen zonder de situatie nog pijnlijker te maken. Ze zei: 'Ik weet niet of het wel zo goed is wat we nu doen, ik bedoel met het oog op het ziekenhuis...' Ik zei dat ik dat ook niet wist, hoewel ik haar daar eerlijk gezegd (schijt aan de poepwereld) het liefst had ontkleed, of in ieder geval heel teder had willen optillen om haar in langzame tred naar het dichtstbijzijnde park te dragen, haar tussen jasmijn te leggen, seringens, velddistels, lelies, boterbloemen, haar te besprenkelen met morgendauw, haar ogen te sluiten en naar haar te kijken,

een paar honderd jaar achter elkaar. Ik was gewoon geil,
geloof ik.
Ze vroeg of ik het aan niemand wilde vertellen,
van onze korte zoenerij, en ik dacht: wat bedoelt ze?
Later fietste ik naar huis,
met uitgelaten in het rond kaatsende gevoelens.
Moest ik blij zijn of juist niet? Ik gooi dingen tegen dingen
en laat dat mijn leven bepalen.
Langs de Vecht zag ik een bord verboden aan te meren.
Ik besloot mijn kauwgum in de richting van het bord te gooien.
Zou ik geen metalen tik horen, dan was alles voorbij
en voelde zij ondanks onze korte kussage niets voor mij, de hoer;
hoorde ik de tik van kauwgum op het bord wel,
dan kregen we in ieder geval voor een paar jaar eeuwige liefde.
Door de donkere avond gooide ik (volwassen)
een balletje in de richting van de Vecht. Mijn lot klonk.
Alles was anders, en dat kwam door haar.

Omdat we vanmorgen om vijf uur moesten inchecken op Schiphol,
besloten we niet te gaan slapen, maar uit te gaan in Amsterdam.
Het is erg gemakkelijk om met mijn levenscollega's
door Amsterdam te lopen. Ik zag Lureen, Gulpje & Meija,
maar ook Egon & Benny, en zelfs Samarinde
zichzelf voortdurend checken in etalageruiten en autoramen,
met zo'n Mona Lisa-achtig tuitgezicht
dat mensen alleen trekken in de spiegel.
Er is een strakke vuistregel voor matrozen op zee:
'Als het beweegt: groet het. Als het niet beweegt:
maak er een schilderij van.'
Voor acteurs & actrices die zich op straat begeven
zou deze vuistregelluiden: 'Als het beweegt: glimlach.
Als het niet beweegt: kijk of het spiegelt
en haal een hand door je haar.'
Thijm & ik maakten ons er erg vrolijk over.
Er was niet zo'n heel groot telepathisch vermogen voor nodig
om te registreren dat ze bij het turen naar zichzelf

voortdurend denken: godallemachtig,
wat zien wij er eigenlijk verrotte goed uit.
Terecht, want ze zijn inderdaad vernietigend knap,
en ik vind dat niet als enige,
want het was verbazing en extase alom:
ons mooiemensclubje op een koude winteravond
in het toch niet bepaald mooiemensarme Amsterdam.
Lureen & Gulpje werden vijf keer staande gehouden
voor handtekeningen (ze glimlachten onmiddellijk),
vanuit alle hoeken werd gefloten en geroepen,
Meija kreeg een huwelijksaanzoek (ontwapenende schater),
meisjes gilden als ze Egon zagen (koele blik, duim omhoog)
en mij werd terloops door een niet aardig kijkende man
toegebeten dat ik een 'fieze fuile commerciële kankerschrijver' was
(nog even heel zen naar hem proberen te zwaaien, van dichtbij,
met m'n nagels).
Egon wilde naar de Nieuwmarkt, en Gulpje stelde voor
om in dat geval over de Wallen te lopen,
omdat ze daar al zoveel over had gehoord,
zonder dat ze er al die maanden dat ze in Nederland werkte
ooit was geweest (de Keukenhof en de Efteling had ze al gezien,
ze was toe aan een uitdaging). We gingen op vakantie,
dus mochten we ons als toeristen gedragen.
Egon riep dat hij de Wallen prima vond,
zolang er maar geen fotografen van lasterbladen rondhingen.
'Ik heb geen zin om volgende week terug te lezen
dat ik verslaafd ben aan "hete nachten met hoeren",' zei Egon.
'Maar dat ben je toch?' vroeg Gulpje verbaasd.
Een kwartier later liepen we langs de peeskamers,
speelgoedwinkels, *wooden shoes* in de vorm van
vreemd geschapen geslachtsdelen, *smut theatres*
en van geilheid verdoofde buitenlanders.
Lureen zei dat het concept 'prostitutie' haar thuis
in de beslotenheid van haar appartement altijd erg aansprak,
's nachts als ze een fles wijn op had en in brand stond of zo,
maar als ze de beroepsmeisjes hier zag,

verdween de lust om ooit achter zo'n raam te zitten:
'Ik wil best hoer zijn, als ik maar niet met kerels naar bed moet.'
Na nog een kwartier Hollandpromotie wilden we doorsteken
naar een café waarvan Egon de eigenaar kende,
toen we werden aangesproken door een hustler in een zwart pak,
type steriele bastaardkruising tussen Bo Derek
en Conan de Barbaar.

'Hé kijk nou, ik wist niet dat ze bij de televisie
ook van dit soort vertier hielden!' riep de man opgewonden,
en daarna begon hij uitermate glad op de meisjes in te praten,
in de hoop hen te interesseren voor zijn
postmoderne bewegingstheater Le Moulin Rouge.
Ik maakte de fout door zogenaamd grappig te zeggen
dat we meer in wetenschapsfilosofie, Daniel C. Dennett
en literatuur waren geïnteresseerd, maar de engerd antwoordde:
'Dat weet ik, ik heb je boek gelezen.'

Drie puntjes.

'En ik kan je wel vertellen dat de wereld die je daar beschreef
bepaald geen Sesamstraat was,' ging de man verder, waarmee hij
een gedeelte van mijn communicatiesysteem platgooide.
Hoi polloi, dacht ik, leest dat soort mensen mijn boek ook?
Hadden ze me op de uitgeverij wel eens kunnen vertellen:
dat mavo-zwakstroom mijn boek klaarblijkelijk ook mag lezen.
Moeten we er bij de volgende herdruk
geen buikbandje omheen doen met de tekst:

LET OP! ALLEEN VOOR HEN DIE ZICH IN HET LATIJN & GRIEKS
VERSTAANBAAR KUNNEN MAKEN? of beter: STOP! BESTEMD VOOR HEN
DIE EEN TEGENWOORDIGE TIJD KUNNEN ONDERSCHIEDEN
VAN EEN TOEKOMSTIGE HALFVOORWAARDELIJKE BEPAALDE SUBINVERTE
PLAGIALE AANVOEGEND INTENTIONEEL VERLEDEN TIJD.

Ik heb een roman geschreven over opwinding, kalmte, peinzen,
verrassing, kennis, gedachteloosheid, verdriet, vrolijkheid,
zekerheid, twijfel, begeerte, haat, vertrouwen, argwaan,
dominantie, onderwerping, tederheid, grofheid, valsheid,
authenticiteit, aandacht, verstrooidheid, kwaadheid,
vergeving, ernst, spel, over liefde & seks kortom